

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Epiphania Domini. 7.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

De Epiphania Domini. Cap. VII.

1 **V**igilia Epiphanię habet officium Semiduplex, quod nuper expressum est in Breuiario, licet exclusio Precũ ad Primam erat sufficiens indicium ritus Semiduplex: si occurrat in hac Vigilia Festum Duplex, fit de Vigilia commemoratio tantum, cum 9. lect. de Homilia Vigilę: quia duplici officio occurrenti eodem die cedit Semiduplex. De Duplici translato non fit in ea, quia est officium 9. lectionum, cui etiam Dominica cedit, si occurrat in ea Festum Semiduplex, transfertur hoc post Octauam Epiphanię, eadem de causa; & quia est longę superior, quam Feria 6. post Oct. Ascensionis; quippę quę habet Euangelium proprium, æquiparatur in multis Vigilę Natiu. Domini, vt in Rubr. de Vigilis num. 2. & 5. quod si fuit concessum Hispanis à Greg. XIII. posse in hac Vigilia fieri officium de S. Thom. Cantuar. ob Festum translationis Sancti Iacobi, est singulare priuilegium, non lex.

2 Antiphonę; *Ante luciferum genitus*; habentur apud Amalar. de ord. Antiph. cap. 23. Quarta Antiphona: *Maria, & flumina, &c.* non visa est aliquibus ad rem præsentem: sed meminerit duorum miraculorum in aquis Baptismi Christi, & in Cana ad nuptias, de quibus in Hym. no, & in Antiphona ad, *Magnificat.*

3 Matutinum incipitur ex abrupto ab Antiphona, & Psalmo; quia, visa stella, statim venerunt Magi, nullo nuncio, non loquente. Durand. lib. 6. cap. 16. omititur etiam Inuitatorium, ad detestandam fraudolentam Herodis inuitationem ad Christum adorandum, Alcuin. in Epiph. tum etiam, quia Psalmus, *Venite*, dicens est in tertio Nocturno: Hymnus etiam non cantatur primo die, quia perfectorum est cantare Hymnos: conuersio verò Gentium in solis Magis perfecta non erat. Durand. *ibidem.*

4 Infra Octauam verò dicitur Inuitatorium nomine Magorum alios inuitantium ad adorandum Christum, Durand. *ibidem.*

5 Psalmi apud Alcuinum habentur, excepto, quod Psal. *Deus noster refugium, & virtus*; nunc cantatur in primo Nocturno secundum ordinem Psalterij, qui aliàs cantabatur in tertio. Vnde & hodie retinet Antiphonam cum, *Alleluia*, qui est ritus tertij Nocturni, vt diximus in Natiuitate Domini, sup. cap. 5. num. 3. & vsque ad tempora Io. Beletli perseverauit; sed præposterè, ait Alcuinus. restitutus est igitur Nocturno primo secundum ritum Romanum, teste Durando loco citato. Item Psalmus, *Venite*, qui ex Gemma lib. 3. c. 20. cantabatur in fine secundi Nocturni, nunc in principio tertij dicitur, docente Durando; & cum peculiari Antiphonę repetitione; ad indicandũ, quod in tempore gratiæ per tertium Nocturnum significato, inuitata est Ecclesia de Gentibus per Magos, & stellam; repetita idè Antiphona sæpius, *Venite adoremus*, vt confluant vndique omnes. Cantatur autem hic Psalmus vel à duobus Cantoribus, vel meliùs à quatuor, duobus hinc inde alternatim cantantibus versus, & Choro semper Antiphona repetente.

6 Infra Octauam pro Psalmo *Venite*, alius substituitur, ne idem Psalmus bis dicatur; in Inuitatorio, & in tertio Nocturno. Psalmi desumuntur è Ferijs 2. 3. 4. 5. 6. sed plures è Feria sexta, fortasse, quia in hac eadem Feria Magi adorauerunt Christum, vt innuimus Tomo 1. part. 4. tit. 3. num. 15.

7 Hymnus ad Laudes à Pio V. mutatus; erat enim antiquus ab Hymno Natalis Domini desumptus; *Enixa puerpera Regem, &c.*

8 De Dominica infra Octauam Epiphanię, quando Epiphania occurrit in Dominica, fit in Sabbato præcedenti die Octauam. Sed quæritur, cur in ipsamet die Octaua; quę occurrit in Dominica, non fit de Octaua Epiphanię cum commemoratione Dominicę primę post Epiphaniam? Fieret eam (vt in duplicibus per annum occurrentibus in Dominica) vtrisque satis. Coniicio ego hanc esse causam; scilicet, ne ordine peruerso
vita

vita Christi, quæ ab Ecclesia repræsentatur in officio diuino per totum annum, Christus legatur trigefimum annū agens, antequam repræsentetur duodennis, ætatis, inquam, annorum duodecim. nam, si in die Octaua, quæ habet Euangelium de Baptismo Christi, fieret commemoratio de Dominica prima post Epiphaniam, quæ habet Euangelium de Christo duodenne, inter Doctores Dei causam agente; tam in officio, quam in Missa legeretur prius Euangelium de die Octaua, quam de Dominica; quod esset inconueniens, & ordo peruersus. Fiat ergo officium de Dominica in Sabbato, in qua Christus est duodennis; deinde sequenti die fiat de die Octaua, in qua est tricennarius; & ordo seruabitur historicus vite Christi: qui ritus habetur in Breuiario M.S. anni 1300. Perusinae Sacristie.

9 Adhuc queritur, & casus accidit, si Patronus loci incidat in Sabbatum in quo faciendum est officium de prædicta Dominica prima; An officium Dominicæ anticipandum erit Feria sexta, quod aliqui scripsere? Ego respondi, non esse anticipandum; quia in Sabbato sufficit, fieri commemorationem de Dominica prima cum Homilia pro nona Lectione; argumento à simili, quod, quando Dominica 23. post Pentecost. non habet propriam sedem in Dominica, neque Feriam in tota præcedenti Hebdomada, in qua possit poni offic. Domin. 23. eo casu in officio nouem Lectionum in Sabbato, fit commemoratio de Dominica 23. cum nona Lectione, vt expressè habet Rubricæ de Dominicis num. 4. in fine. ergo & eodem modo satis est, si fiat hoc loco. In secundis autem Vesp. prædicti Patroni concurrentibus cum die Octaua Epiphaniæ, fit commemoratio tantum de die Octaua, vt in Rubr. de Concurr. Offic. num. 2. quæ verò dicimus de Patrono, eadem dicito de Titulari Ecclesia, vel eiusdem Dedicatione, ex Rubr. 11. n. 7.

10 Lectiones Epistolæ primæ ad Corinthios, ex decreto Gelasij, ponuntur in Dominica ipsa prima post Epiph. non in officio Dominicæ, si fiat in Sabbato, quia

initia librorum Scripture, quoad eius fieri potest, magè congruunt diei Dominicæ, quæ est initium Hebdomadæ; & hoc in vsu fuisse, vt à die Natiuitatis legatur Apostolus, tradit Ruper. lib. 4. de diuin. offic. cap. 6.

11 Dies Octaua Epiphaniæ de Baptismo Christi est, Amalar. lib. 4. cap. 34. & antiquum officium de Baptismo erat, hinc autem Euangelium tantum habetur. Semiduplex erat officium in Breuiar. edito Venetis Anno 1521. nunc est Duplex.

12 Quando Epiphania Domini occurrit in Feria tertia, accidit in Sabbato ad Vesperas, quod pro commemoratione Epiphaniæ dicitur Antiphona, *Omnes de Saba venient*: Et in hoc casu mutatur Versus, ne eadem Antiphona cum Versu sit idem. Dicitur autè Versus de Laudibus Epiphaniæ, *Adorate Deum*, &c. si occurrit Feria 2. in primis Vesperis diei Octauæ, pro commemoratione Dominicæ dicitur Antiphona: *Fili*, &c. cum Vers. *Omnes de Saba*.

De Dominicis post Octauam Epiphaniæ. Cap. VIII.

1 **D**ominicæ post Epiphaniam vsque ad Septuagesimam, vel ad summum sex, vel ad minimum vna, esse possunt; & idè positum est officium sex Dominicarum. Quod propior est, vel remotior Septuagesima, quæ à Pascatis mobilitate pendet, eò plures, vel pauciores sunt Dominicæ in hoc tempus. quæ supersunt, transantur post 23. Domin. post Pentecostem. qua de re nos egimus supra Sect. 3. cap. 5. pag. 24.

2 De Dominica secunda post Epiphaniam semper fit officium ante Septuagesimam, saltem in Sabbato præcedente eadem Septuagesimam; vel in die prima post Octauam Epiphaniæ, Microl. cap. 41. translato, si opus est, Festo Semiduplici; & hoc duplici de causa. Primo, vt ordine historico seruato de Vita Christi, legatur, post eiusdem Baptismū, primum miraculum in Cana Galileæ factum, antequam quidquam aliud in sequen-